

10
ROČNÍK 12

22. listopadu 2002

V ČÍSLE:

**Mezinárodní workshop studentů malby v UC UP • Torino 2002 •
Den otevřených dveří UP •
Uznávání VŠ vzdělání a kvalifikace v Evropském regionu • Expedice Řecko 2002 • Setkání filmologů**

Prezident Rakouské republiky dr. T. Klestil propůjčil vysoké státní vyznamenání Za zásluhy o Rakouskou republiku senátorovi PČR, nově zvolenému děkanovi a vedoucímu Katedry občanské výchovy PdF UP prof. F. Mezihorákovi, CSc. (na snímku vpravo) Slavnostní akt se uskutečnil 16. 11. v Arcibiskupském paláci v Olomouci, kde čestné ocenění prof. Mezihorák převzal z rukou rakouského ministerského rady dr. J. Tause.

-red-, foto -tj- ▶

Katovická Akademie „Artes Liberales“ v Olomouci

■ Studenti humanitních oborů polských univerzit mají možnost kromě jednooborového magisterského studia různých oborů rovněž absolvovat po úspěšném složení náročných přijímacích zkoušek rozšířovací studium v rámci programu Akademie „Artes Liberales“ (AAL). Od 4. do 15. 11. 2002 se konalo v polském Těšíně vědecké zasedání této akademie, jehož se kromě polských i zahraničních univerzitních pedagogů účastnilo více než pět desítek polských a také běloruských a ukrajinských studentů. Tematika uvedeného vědeckého zasedání byla vymezena názvem *Hranice a pohraničí – činitelé kulturní integrace regionu; příklad Slezska*. Nebyly to ovšem jen přednášky a semináře, jež naplnily zasedání AAL, ale také kontakt s kulturním životem těšínského regionu.

V pondělí 11. 11. 2002 studenti AAL pod vedením prof. O. Wolińské, předsedkyně organizačního výboru AAL, a její zástupkyně dr. J. Tamborové odcestovali do Olomouce, aby poznali realitu středomoravského regionu a setkali se tu s novým generálním konzulem v České republice a současně zplnomocněným ministrem Polské republiky A. Kaczorowským. Ve filmovém sále Uměleckého centra UP (konviktu) studenti, jejich pedagogy i generálního konzula uvítali děkan FF UP doc. V. Rehan a vedoucí Sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP doc. M. Sobotková, CSc. S minulostí a současností střední Moravy polské hosty seznámil prof. J. Fiala, CSc., z Katedry bohemistiky FF UP a o zahraničních aktivitách Magistrátu statutárního města Olomouce je informovala vedoucí odboru zahraničních styků tohoto úřadu Mgr. S. Horká. Při studiu AAL se důsledně spojuje teorie s praxí, a proto si účastníci olomouckého zasedání AAL v doprovodu studentů olomoucké polonistiky prohlédli historické centrum Olomouce a samozřejmě také jejich oběd v Hanácké restauraci tvořilo typické hanácké menu. Jak polští studenti, tak i jejich pedagogové, jakož i generální konzul Polské republiky byli překvapeni impozantními prostory Uměleckého centra UP a vyjádřili naději, že Olomouc a její univerzitu budou moci opět navštívit.

-red-

Rakouské státní vyznamenání pro prof. F. Mezihoráka, Evropský prsten dr. A. Mocka pro Mons. J. Graubnera

■ V rámci konference rakouského sdružení pro křesťanskou společenskou politiku a sport – *Reichsbund*, která se uskutečnila v Olomouci v závěru minulého týdne, proběhly v sobotu 16. 11. 2002 ve velkém sále Arcibiskupského paláce dva slavnostní akty.

Čerstvě zvolenému děkanovi Pedagogické fakulty UP a senátorovi horní komory PČR prof. F. Mezihorákovi, CSc., předal rakouský ministerský rada dr. J. Taus vyznamenání *Za zásluhy o Rakouskou republiku*, jež mu propůjčil rakouský prezident dr. T. Klestil. Návrh na toto významné ocenění jeho zásluh podalo Spolkové ministerstvo pro vzdělání, vědu a kulturu.

V čele Filozofické fakulty doc. I. Barteček, CSc.

■ Ve středu 20. 11. 2002 zvolil Akademický senát FF UP do funkce děkana na další funkční období doc. I. Bartečka, CSc., vedoucího Katedry historie, který získal ve druhém kole voleb 12 hlasů. Vystřídává ve funkci dosavadního děkana V. Rehana, který fakultu vedl po dvě funkční období a jehož působení v jejím čele končí ke 31. 1. 2003.

O nejvyšší akademický post usilovali další tři kandidáti: doc. L. Daniel, Ph.D., vedoucí Katedry dějin umění, doc. J. Schulz, CSc. (Katedra historie) a doc. Z. Pechal, CSc., proděkan FF UP pro studijní a pedagogické záležitosti, který spolu s doc. Bartečkem postoupil do druhého kola voleb.

Nové děkany zvolily dosud senáty LF – doc. Č. Čihálka, PdF – prof. Mezihoráka a FTK – prof. H. Válkovou. Z pěti fakult, které letos stály před volbou nového vedení, tak zbývá již jen Přírodovědecká fakulta UP, jejíž Akademický senát přistoupí k děkan-ské volbě 27. 11. (viz str. 2).

-red-, foto -tj-

Státní vyznamenání pro prof. Mezihoráka je výrazem ocenění jeho činnosti ve prospěch evropské integrace a „budoucí Evropy národů“ a jeho přínosu pro utužování dobrých vztahů mezi Čechy, Rakušany a Němci. Prof. Mezihorák je významným iniciátorem a realizátorem řady seminářů, pedagogických a historických konferencí na univerzitě v Salcburku, vystupuje na odborných fórech (např. na Evropském fóru v Kremži), uspořádal rovněž Česko-rakouský seminář Dolních Dunajovicích aj.

Jak pro Žurnál UP uvedl, vnímá prof. F. Mezihorák toto ocenění především jako závazek: *Určitě každý, kdo dostane nějaké vyznamenání a nechystá se ještě k odchodu z tohoto světa, by si měl uvědomovat, že je*

Dokončení na str. 2

Rektorka UP
si vás dovoluje pozvat na
slavnostní akty promoce
absolventů doktorského studijního programu
Cyrilometodějské teologické fakulty,
Lékařské fakulty, Filozofické fakulty,
Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty
a Fakulty tělesné kultury UP a
**předání jmenovacích dekretů
docentům,**
kteří se habilitovali na Filozofické
a Přírodovědecké fakultě UP.

Program:
Promoce absolventů doktorského
studijního programu.
Předání Cen rektorky UP a Klubu absolventů
a příznivců UP.
Předání dekretů docentům.
Předání Čestného uznání autorům
vědeckých monografií.

Zasedání se uskuteční v aule FF UP dne
21. 11. 2002 ve 14 hod.

Pro uchazeče o studium v Německu

Pro uchazeče o studium v Německu se nabízí stipendijní program R. Herzoga, který byl založen z iniciativy Nadace Hertie-Stiftung. Smyslem této nadace je navázání osobních kontaktů a zdokonalení kvalifikace studentů.

Roman Herzog Research Fellowship: stipendium je určeno pro mladé vědecké pracovníky do 35 let ze střední a východní Evropy, kteří by rádi zužitkovali své znalosti a dovednosti k dosažení titulu Ph.D.

Hertie Scholarship:

1. Stipendium pro talentované studenty, kteří nad rámec svého studia v Berlíně mohou navštěvovat programy (kurzy) zaměřené na evropská témata.
2. Program MBA je pro studenty, kteří absolvují nejprve roční distanční studium v domovské zemi, následuje šestiměsíční intenzivní studium, které je ukončeno šestiměsíční praxí v oboru v Německu, Berlín. (Nemusí to být původně studenti ekonomie.)

Podrobnější informace o nadaci naleznete na www.hertie-stiftung.de nebo přímo v Kanceláři zahraničních styků RUP.

-kzs-

Pozvánka na přednášku

Katedra politologie a evropských studií FF UP pořádá přednášku na téma *Kam směřuje dnešní Bělorusko*. Prosloví ji Mgr. W. Nahnibiada (vojenský analytik, místopředseda Centra Belarus – NATO). Přednáška se uskuteční **25. 11., v 17 hod., učebna 224** (Katedra politologie a evropských studií FF UP, Křížkovského 12).

Tlumočení zajištěno.

-red-

Mikulášská show pro děti zaměstnanců UP

Akademik sport centrum (ASC) UP srdečně zve děti a vnoučata zaměstnanců UP na *Veselou předvánoční mikulášskou show* spojenou s nadílkou, písničkami, legrací – to vše za účasti Mikuláše, čerta, anděla a dalších.

Kdy: středa 4. 12. 2002 od 14 do 15.30 hod. (prosíme všechny, aby se dostavili 10–15 minut před začátkem).

Kde: Aula Právnické fakulty UP.

Cena: celý program hraje ASC UP; pro Vaše děti bude připraven balíček v hodnotě 50 Kč (zaplatíte na místě).

V případě zájmu je potřeba děti přihlásit telefonicky nebo e-mailem: tel.: 585 636 452, 585 636 451, e-mail: vyroubal@ftknw.upol.cz.

-asc-

UP Olomouc Doubles

FTK UP pořádá ve spolupráci s TK Plus Prostějov dne 7. 12. 2002 tradiční turnaj čtyřher pro zaměstnance UP, sponzory a pozvané hosty ve sportovní hale hotelu Tennis Club v Prostějově (Kostelecká ulice). Turnaj je určen pro rekreační hráče, kteří minimálně 5 let nehrají I. a II. Ligu, resp. divizi.

Věkové kategorie: muži – do 45 let (jeden či oba hráči), nad 45 let (oba hráči); ženy – bez omezení věku.

Závazné přihlášky dvojic s uvedením kategorie zašlete písemně nebo e-mailem do 30. 11. 2002 na adresu dr. J. Zhanel, FTK, tř. Míru 115, 711 11 Olomouc (e-mail: zhanel@ftknw.upol.cz, tel.: 585 636 100).

-ftk-

Etická dilemata v medicíně: oprava termínu

V minulém čísle Žurnálu (č. 9, str. 3) jsme uveřejnili chybný termín konání semináře s názvem *Etická dilemata v medicíně*. Seminář se uskuteční v úterý 3. 12. 2002, v budově CMTF, v 15.45 hod., nikoli v pátek 13. 12., jak jsme nesprávně uvedli.

Za chybu se omlouváme.

-red-

Konference Asociace evropských univerzit k ECTS

Ve dnech 11. – 12. 10. 2002 se konala ve Federálním technologickém institutu v Curychu v pořadí již třetí konference Asociace evropských univerzit (EUA). Tematicky se tentokrát kongres zaměřil na problematiku evropského systému převoditelných kreditů (ECTS). Smysl konference bylo nalézt odpovídající kroky členů EUA a reprezentantů signatářských zemí Boloňské deklarace zejména jako podpůrného činitele při vytváření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání při podpoře mobility studentů a kumulaci kreditů od počátku studia až k jeho závěru.

Konference poskytla prostor pro diskusi, jak zavedení ECTS může přispět k realizaci změn v evropském vzdělávacím prostoru a pro stanovení institucionálních zkušeností s jeho implementací. Na konferenci zazněly klíčové referáty prof. L. Berlinguera, bývalého italského ministra pro vysokoškolské vzdělávání, prof. J. Pedrosy, bývalého portugalského ministra vzdělávání a prof. D. Warda, předsedy americké rady pro vzdělávání. Těžiště konference spočívalo v jednání

řady pracovních skupin, na nichž byly prezentovány národní případové studie vysokoškolských institucí Norska, Itálie, Rumunska, Dánska, Maďarska, Belgie, Portugalska a hostitelské švýcarské instituce. Tematicky byly diskusní skupiny zaměřeny na otázky transferu a akumulace kreditů, vztahu mezi akademickými hodnotami a vzdělávacími úrovněmi, ECTS jako nástroj pro zajištění kvality, ECTS a mezinárodní spolupráce s mimoevropskými partnery, akumulace kreditů jako nástroj pro definici vzdělávacích výstupů, ECTS a Diploma Supplement, kredity v celoživotním vzdělávání a kredity v mobilitě studentů. Jednání konference i přijaté závěry potvrdily, že stav implementace kreditového systému (zejména ECTS) a Dodatku k diplomu (Diploma Supplement) jsou významnými kritérii pro hodnocení kvality a připravenosti vysoké školy ve vztahu k jejímu začlenění do evropských vysokoškolských vzdělávacích struktur.

Doc. J. Luska, prorektor UP

Důstojné oslavy Mezinárodního dne studentstva na UP

Akademik sport centrum UP uspořádal tradiční turnaj smíšených družstev ve volejbalu s mezinárodní účastí. Turnaj byl uskutečněn ve středu 13. 11. 2002 pod patronací rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc. Díky dlouhodobé tradici jede letošní účast největší po celou historii a do Sportovní haly UP se dostavilo 20 družstev s jedním účastníkem ze Slovenska a 20 vedoucími v celkovém počtu 160 vysokoškoláků.

Za UP startovalo družstva všech fakult, což odpovídá obrovskému zájmu studentů o tento druh sportu.

Turnaj byl odehrán na čtyřech kurtech za rozhodování kvalifikovaných studentů UP. Za mohutného povzbuzování a bojovné atmosféry se do finále probjovovala dvě družstva z Brna, jedno z Olomouce a jedno z Hradce Králové. Vynikající úroveň se odrážela v průběhu utkání a všech 20 družstev odehrálo mnoho setů podle časových možností. Po ukončení provedla závěrečné zhodnocení ředitelka turnaje PhDr. A. Orlová a prvním čtyřem družstvům předala diplomy a věcné ceny.

Finálové pořadí: 1. PřF Brno, 2. FAST VUT Brno, 3. FF UP Olomouc, 4. LF Hradec Králové.

Všichni účastníci vysoce ohodnotili organizaci a sportovní úroveň a přislíbili účast v příštím ročníku.

-asc-, foto -tj-

Setkání akademické obce PřF UP s kandidáty na děkana

Ve středu 20. 11. 2002 se v aule PřF UP uskutečnilo setkání akademické obce s navrženými kandidáty na funkci děkana fakulty pro další období. Se svými představami o dalším vývoji fakulty seznámili účastníky setkání prof. L. Dvořák, CSc., proděkan PřF UP pro vědecké a výzkumné záležitosti, a prof. M. Mašláň, CSc., prorektor UP pro vědeckobadatelské záležitosti. Na funkci děkana fakulty byl rovněž navrhnout doc. R. Kubínek, CSc., který však kandidaturu nepřijal.

Třileté funkční období funkce dosavadního děkana prof. J. Lasovského, CSc., který na tomto postu působí již druhé funkční období, končí 31. 1. 2003.

Volba děkana PřF UP proběhne na zasedání Akademické senátu PřF UP 27. 11. 2002.

-red-

▲ Tvůrčí centrum, Moravská filharmonie Olomouc, Český rozhlas Olomouc a Katedra muzikologie FF UP uspořádaly v pondělí 18. 11. v olomoucké Redutě koncert z komorní, vokální a instrumentální tvorby hudebního skladatele a pedagoga doc. P. Čotky (na snímku). Koncert se uskutečnil v rámci konference Hudba v Olomouci.

-red-, foto -tj-

Rakouské státní vyznamenání...

Dokončení ze str. 1

to i závazek pro jeho další konání, a já bych také rád ještě i v budoucnu Jedasco udělal – jak ve směru rakousko-českém, tak i evropském. Jeho záměrem je propojit svou dosavadní činnost s dalším rozvojem Pedagogické fakulty UP zejména v oblasti rozšiřování jejich mezinárodních kontaktů. K otázkám očekávaných změn, které pro UP nastanou po vstupu ČR do Evropské unie, uvedl, že by mělo jít především o pozitivní kroky, kterými se mj. otevřou mnohé sféry, které nám zatím zcela otevřeny nebyly. Kromě toho: konfrontace je základem růstu, což ve sféře akademické vidím jako velmi pozitivní.

Vyznamenání za zásluhy o Rakouskou republiku obdržel také plk. Ing. M. Valovič, především za svůj přínos k záchraně poutního kostela ve Staré Vodě a za prohlubování vztahů s někdejšími obyvateli v oblasti vojenského prostoru Libavá.

Ve stejný den byl udělen olomouckému arcibiskupovi, velkému kancléři CMTF UP a předsedovi Správní rady UP Mons. J. Graubnerovi *Evropský prsten Dr. Aloise Mocka*. Tato cena je udělována sdružením Reichsbund od roku 1995 evropským osobnostem nebo institucím, které se zasloužily o duchovní, kulturní, politické, hospodářské a společenské sjednocení Evropy v jejich nových geografických hranicích. Udělení *Evropského prstenu Dr. Aloise Mocka* není vázáno na národnost, náboženství či politické zaměření, avšak prsten může být udělen jen osobnostem či institucím, jejichž působení stojí na evropských hodnotových předstávách o lidských právech, lidské důstojnosti a demokracii

-red-

První mezinárodní workshop studentů malby v Uměleckém centru UP

■ Ve dnech 8. – 10. 11. pořádala Katedra výtvarné výchovy PdF UP v ateliéru kresby a malby mezinárodní workshop studentů malby. Díky grantu města Olomouce byl na vedení workshopu pozván prof. A. Wsiołkowski, děkan Fakulty malířství Akademie výtvarných umění v Krakově, který si pro dvaadvacet účastníků našich i zahraničních připravil speciální společné téma *Okno*. Po dlouhém inspirativním výkladu studenti v novém prostoru pracovali s nadšením.

▲ K. Ovčáčková: *Vitrazová okna* (2. cena)

Prvního dne se zúčastnili představení barokní opery „Zrození diamantu“ ve výpravě Mgr. V. Johnové, absolventky KVV PdF UP. Prof. Wsiołkowski měl na druhý den pro studenty připravenou přednášku o metodách výuky na AVU v Krakově, doprovázenou reprodukcemi obrazů studentů ze svého ateliéru na AVU i vlastních, aby byl možný přehled o naprosté svobodě a toleranci, která je jeho zásadním pedagogickým přístupem.

Workshop byl ukončen v neděli 10. 11. výstavou, kterou si instalovali sami účastníci. Prof. Wsiołkowski spolu s garantem workshopu doc. D. Puchnarovou, ak. mal. (Katedra výtvarné výchovy PdF UP), připravili

O možnostech studia v USA

■ Fulbrightova komise v České republice a Kancelář zahraničních styků UP pořádaly ve středu 20. 11. 2002 setkání na téma *Studium v USA*. V aule FF UP se zájemci mohli seznámit se stipendijními programy Fulbrightovy komise a diskutovat s absolventy Fulbrightova programu i o dalších možnostech studia v USA.

Více informací o Fulbrightově komisi, jejich službách a programech, najdete na adrese www.fulbright.cz.

Civilizační a politická témata současnosti

■ Tento námět si zvolila pro svou výstavu billboardů docentka Rutgers University v New Jersey, USA B. Madsenová (na snímku vlevo), která vystavuje své grafické dílo v přízemí Uměleckého centra UP. Vernisáž, jež proběhla 14. 11. 2002, se mj. zúčastnili členové Katedry výtvarné výchovy PdF UP, mezi nimi i doc. P. Jochmann (na snímku vpravo). Jak ve svém úvodním slovu uvedl doc. O. Michálek (KVV PdF UP), prof. B. Madsenová přijela poprvé do Olomouce před čtyřmi lety. Doprovázela tehdy skupinu studentů ze St. Cloud State University, podobně jako doprovází letošní skupinu prof. V. Bradleyová. V Evropě bylo možno seznámit se s jejím grafickým dílem před její návštěvou v ČR např. na prestižní přehlídce *Graphica Creativa* ve finské městě Jyväskylä.

Poněkud samolibý, sebestředný a často i nudný charakter některých současných výtvarných expozic v muzeích, galeriích či na nejrůznějších přehlídkách přivedl Barbaru k myšlence, že její vlastní poselství by mělo být adresnější, apelativnější, přesnější i jednodušší. Se vším rizikem, že při tomto pojetí bude možná obtížnější dovolávat se významové nejednoznačnosti a ambivalentnosti protichůdných odkazů, nám Barbara předkládá soubor billboardů, v nichž propagovaným produktem je zdravý rozum, moud-

čtyři ceny a osm vyznamenání, které byly uděleny nejlepším pracím. 1. cenu získala J. Jukkariová, studentka z Finska, další ceny R. Cichý, K. Ovčáčková a M. Tomanová za tvořivé pojetí zadaného tématu a dobrou malířskou techniku. Vyznamenání získali T. Szyngierová a M. Kovauk – studenti malby z AVU v Krakově a dalších šest studentů Katedry výtvarné výchovy PdF UP.

Výstava vyznamenaných a oceněných maleb je instalována ve 2. patře Uměleckého centra UP do konce tohoto roku a veřejnosti je přístupna mimo soboty a neděle denně.

(Studentka ze IV. ročníku malby AVU T. Szyngierová, která vystavuje v současné době v Krakově, předložila svůj katalog a byla dohodnuta její výstava v naší studentské galerii Výpad v únoru r. 2003.)

-puch-, foto -tj-

Studentská vědecká konference HISTORIE 2002

■ Konference studentů historie patří již řadu let k pravidelným událostem zimního semestru. Katederního kola této soutěže, které se uskutečnilo 6. 11., se zúčastnilo osm historiček a historiků z nejmladší badatelské generace, kteří před svými učiteli a spolužáky prezentovali v krátkém vystoupení a následné diskusi výsledky svého bádání.

Komise, která z osmi prací mohla vybrat jen dvě, jež budou Katedru historie FF UP reprezentovat v celorepublikovém kole konference, měla nelehkou úlohu: všechny představené práce měly vysokou úroveň, založenou na ovládnutí historikova „řemesla“ a schopnosti sdělit výsledky své práce v písemné i ústní podobě. Skladba témat potvrdila tradičně nejsilnější zájem studentů o dějiny 19. a 20. století (šest prací), dva studenti se věnovali dějinám raného novověku. Příjemným zjištěním byla skutečnost, že nejmladší generace historiků sleduje metodologické inovace oboru a ve svém výzkumu je aplikuje (inspirace orální historií, kulturními dějinami, historickou antropologií apod.).

Z účastníků olomouckého kola byli vybráni dva studenti, které ve dnech 3. – 4. 12. čeká zápolení v celorepublikovém kole konference na Slezské univerzitě v Opavě: **F. Hradil**, zabývající se životem v augustiniánské kanonii ve Sternberku v 18. století, a **M. Viktorík** s prací o čokoládovných a cukrovinkářském průmyslu v Olomouci od jeho počátků do znárodnění.

R. Pavlíčková, Ph.D., Katedra historie FF UP

rost nebo prostý pud sebezáchovy, tedy jasných zpráv, že život sám ve svých základních vymezeních

a skutečných prioritách vlastně až tak složitý není. I když byl hlavním impulzem ke vzniku série těchto děl stav společnosti po jedenáctém září loňského roku, vypovídají vystavené billboardy také o hlubší proměně směřování Barbařina díla. (O. Michálek)

Výstava v Uměleckém centru UP potrvá do 20. 12. 2002.

-red-, foto -tj-

Stručně

Hudba v Olomouci – Historie a současnost – tak znělo ústřední téma konference, kterou ve dnech 18. – 19. 11. uspořádala v Uměleckém centru UP Katedra muzikologie FF.

Emeritní profesor Torontské univerzity J. Svoboda byl hostem besedy RNDr. P. Nováčka na téma *Mezi kanadskými Eskymany*, která proběhla v Muzeu umění 19. 11.

Ve středu 20. 11. se uskutečnilo další zasedání **Akademického senátu UP**, na němž bylo mj. opět projednáno rozdělení finanční rezervy rozpočtu UP v roce 2002; na programu byl také návrh na usnesení o souhlasu k využívání objektu konviktu fakultami UP.

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR byla pořadatelem přednášky, kterou na téma „O vyjadřování vidu děje ve francouzštině“ proslavil **prof. J. Šabršula, DrSc.** (Praha), na FF UP 20. 11.

Katedra hudební výchovy PdF UP a Katedra muzikologie FF UP připravily na dny 21. – 22. 11. konferenci na téma **Hudební pedagogika a výchova – minulost, přítomnost, budoucnost**

Od pondělí 21. 10. je otevřený přístup k novému **informačnímu systému INIS UP** (Integrovaný informační systém UP), který obsahuje informace o zaměstnancích, pracovištích, ze studijního systému STAG, matriky, ekonomiky, majetku, personalistiky atd.

-red-

Rozšíření otevírací doby a nová kolekce DVD filmů

Britské centrum Knihovny UP má od 1. 11. 2002 prodlouženou péteční otevírací dobu do 15 hod. Dále nabízí novou kolekci DVD filmů, zatím pouze k prezenčnímu studiu; DVD přehrávač ve studovně BC KUP je k dispozici všem návštěvníkům (nejen členům knihovny). Všechny filmy jsou v původním znění a s anglickými titulky.

Britské centrum Knihovny UP (Křížkovského 14, tel. 585 631 874, fax: 585 222 578, e-mail: bc-kup@rupnw.upol.cz) je otevřeno v těchto dnech a hodinách: út: 9–12, 13–17; st: 9–12, 13–17; čt: 13–17; pá: 9–15; so: 9–12 hod.

Další informace najdete na <http://tin.upol.cz/bc>.

-bc-

PROFESURY

Filozofická fakulta UP

Dne 4. 12. 2002 proběhla před Vědeckou radou FF UP (v zasedací místnosti FF UP – U1, Katedra teorie a dějin dramatických umění, Křížkovského 8) dvě řízení ke jmenování profesorem.

Ve 13 hod. bude zahájeno řízení ke jmenování profesorem **doc. PhDr. Ladislava Daniela, Ph.D.**, docenta Katedry dějin umění FF UP, v **oboru dějiny výtvarných umění**. Jeho přednáška má název *Poezie, hudba a divadlo v malířství 17. století. Poznámky k interdisciplinaritě ve dějinách umění*.

Ve 14 hod. začne řízení ke jmenování profesorem **doc. PhDr. Petera Kónyi, Ph.D.**, docenta Katedry všeobecných dějin Filozofické fakulty Prešovské univerzity, v **oboru československé dějiny**. Jeho přednáška má název *Habsburgovci, střední Evropa a stavovská opozice (v česko-uhorském kontexte v 16. – 17. století)*.

V 15 hod. bude mít začátek řízení ke jmenování profesorem **doc. PhDr. Jiřího Musila, CSc.**, docenta Katedry křesťanské výchovy CMTF UP, v **oboru klinická psychologie**. Jeho přednáška má název *Sociometrická kognice a její význam pro klinickou psychologii*.

-ffup-

MŠMT akreditovalo nový studijní obor na PŘF UP

Přírodovědecká fakulta UP má v rámci studijního programu *Geografie* od srpna 2002 akreditován další studijní obor, a sice *Mezinárodní rozvojová studia*.

Bakalářský studijní obor *Mezinárodní rozvojová studia* je tříletý, zakončený obhajobou práce a bakalářskou zkouškou. Forma studia je prezenční. Bakalářské studium oboru tvoří ucelený komplex poznatků o regionální geografii zemí tzv. Třetího světa (rozvojové země), doplněný dalšími geografickými předměty (fyzická geografie, socioekonomická geografie, kartografie, geoinformatika aj.). Posluchači absolvují kurzy orientované na ekologii a problematiku životního prostředí. Značný prostor je věnován zvládnutí alespoň dvou světových jazyků (angličtina plus další světový jazyk). V omezeném rozsahu posluchači absolvují předměty společenskovedního základu, které jim umožní lépe se orientovat v programech rozvojové a humanitární pomoci (základy diplomacie, rozvojová ekonomika v kontextu světové ekonomiky, problematika cestovní medicíny a prevalence v tropických oblastech aj.). Program umožní absolventům pokračovat v dalším studiu v rámci magisterských studijních oborů.

Cílem bakalářského studijního oboru *Mezinárodní rozvojová studia* je připravit odborníky na budoucí působení v rámci rozvíjejícího se českého programu rozvojové pomoci a spolupráce. Absolventi budou vzděláni především v přírodovědných, ale také ve vybraných společenskovedních disciplínách. Z přírodovědných disciplín bude kladen důraz zejména na geografický základ a regionální studia s orientací na rozvojové regiony. Absolventi budou mít potřebné jazykové znalosti, zejména angličtina a jednoho dalšího světového jazyka. Nedílnou součástí přípravy bude i schopnost získávání a zpracování informací.

Absolvent bakalářského studia bude plně kvalifikován pro práci v institucích, které se budou podílet na programech české rozvojové pomoci a spolupráce. Uplatnění se ve vládních i nevládních institucích zabývajících se rozvojovou a humanitární pomocí. Příležitosti uplatnění nabízí i podnikatelská sféra, kde firmy podnikající nebo obchodující s rozvojovými zeměmi postrádají experty s kvalitní znalostí těchto regionů.

Nutnou podmínkou pro přijetí ke studiu je dokončené středoškolské vzdělání s maturitou a úspěšné složení přijímacích zkoušek (písemný test z geografie plus všeobecný pohovor), které proběhnou v červnu 2003.

-pan-

Fakulta tělesné kultury UP v číslech

Dne 13. 11. 2002 zvolil Akademický senát FTK UP děkanou na další funkční období prof. H. Váľkovou, CSc. První bod jejího programového prohlášení zní: *Posunout současnou dobře nastartovanou úroveň fakulty na úroveň seriózní evropské fakulty v rámci UP.*

O dosavadním pozitivním vývoji fakulty svědčí následující údaje:

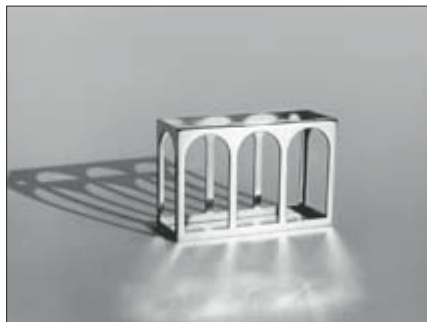
- v roce 1999 studovalo na fakultě 1141 studentů, pracovalo 73 učitelů a 84 ostatních pracovníků,
- v roce 2002 studovalo na fakultě 1592 studentů, pracovalo 73 učitelů a stav ostatních pracovníků byl snížen na 71;
- v roce 1999 studovalo v doktorském studijním programu interním osm a v kombinovaném třináct studentů, v roce 2002 studuje v prezenčním studiu 27 studentů, v kombinovaném 34 studentů; od roku 2000 ukončilo doktorské studium 12 studentů, uskutečnily se dvě docentské habilitace a dvě profesorská řízení;
- počet zahraničních fakult, kam mohou vyjet studenti a učitelé v rámci programu CEEPUS a Sokrates, vzrostl na 10;
- zisk z grantové činnosti fakulty vzrostl z 3,338 mil. v roce 2000 na 6,499 mil. v roce 2002;
- mzdy zaměstnanců fakulty činily v roce 1999 23,642 mil., v roce 2001 23,498 mil. Kč;
- stavební rekonstrukce budovy fakulty v Neředině byla realizována nákladem 32,7 mil. a rekonstrukce střediska Pastviny nákladem 1,5 mil. Kč.

-kav-

Torino 2002

V prosinci se stane italský Turín opět hlavním městem evropského užitého umění, kdy si toto město připomene bohatou oslavou 100. výročí Mezinárodní výstavy užitého umění Torino 1902, která se stala historicky první přehlídkou užitého umění na světě.

Letošní série výstav architektury, designu a řemesel organizovaná předními kurátory, historiky umění a Světovou radou řemesel (World Craft Council) chce připomenout a zdůraznit význam designu pro rozvoj uměleckých řemesel a průmyslu, což započala zmíněná výstava v Turíně před sto lety. Ta vytyčila počátek nových vztahů mezi architekturou, uměním a řemesly a přehodnotila celý komplex umění, vyzdvihla užití umění jako unikum, které zahrnuje širokou oblast od předmětů denní potřeby až po automobily a tzv. street furniture (lavičky, zastávky pouliční dopravy, pouliční lampy aj.). Tehdy před sto lety byly zde poprvé

▲ P. Herynek: Brož „Renesance“, 2002, zlatená mosaz

prezidentka Světové rady řemesel, řadu umělců, kteří reprezentují současnou evropskou scénu. Mezi vybranými je i doc. P. Herynek z Katedry výtvarné výchovy PŘF UP, který tuto expozici obešel svými šperky.

-pah-

Den otevřených dveří UP

Zájemcům o studium v akademickém roce 2003/2004 je určen *Den otevřených dveří UP*, který se na všech fakultách Univerzity Palackého v Olomouci koná v sobotu 30. 11. 2002 od 9 do 13 hodin.

Cyriometodějská teologická fakulta

Den otevřených dveří proběhne v budově CMTF UP (Univerzitní 22). Základní informace (nabídka studijních programů a oborů, podmínky přijetí ke studiu, termíny přijímacích zkoušek, instrukce k vyplňování a podávání přihlášek, statistické údaje přijímacího řízení, informace o ubytování a stravování studentů aj.) mohou uchazeči o studium obdržet po celý den na studijním oddělení fakulty (2. poschodí). Zdarma bude k dispozici tiskopis přihlášky ke studiu, informační leták o možnostech studia na fakultě a seznam doporučené literatury k přijímacím zkouškám. Zakoupit bude možno seznam přednášek. V 10 a 12 hod. se uskuteční v budově fakulty (přízemí – učebna U1/0) informační vstupní přednáška pro studijní a pedagogické záležitosti.

Lékařská fakulta

Den otevřených dveří LF UP se bude konat v prostorách Teoretických ústavů LF UP v Olomouci. Zahájení je stanoveno na 9 hod. (vestibul TU, kde budou zájemcům k dispozici informační a studijní materiály s možností konzultace po celou dobu, tj. do 13 hod.). V případě zájmu mohou účastníci navštívit vybrané prostory TU, a to Ústav lékařské biofyziky, Ústav normální anatomie, Ústav lékařské chemie a biochemie, Ošetřovatelské informační centrum a II. stomatologickou kliniku.

Hlavní část programu proběhne ve velké posluchárně za účasti vedení LF a zástupců zodpovědných za přijímací řízení. Vstupy děkana LF UP se uskuteční v 9.30 hod. a 11.30 hod.)

Filozofická fakulta

Den otevřených dveří na FF UP se koná v budovách Křížkovského 10. V 9.30 a v 11 hod. proběhne v aule FF UP úvodní seznámení s nabídkou možností studia na FF za účasti děkana a proděkanů. Na toto setkání navazují v 10.30 a ve 12 hod. konzultace zájemců na jednotlivých katedrách o konkrétních podmínkách přijímacích zkoušek na příslušné studijní obory. Informace o konzultačních místech budou k dispozici v aule FF UP.

Přírodovědecká fakulta

Den otevřených dveří PŘF UP se koná v budově Děkanátu fakulty (tř. Svobody 26). Informace podají děkan fakulty a proděkan pro studijní a pe-

vystaveny tyto užitkové předměty jako předměty umělecké a na jejich instalaci dohlíželi přední architekti: P. Behrens, Ch. R. Mackintosh, W. Crane, K. Moser, R. d'Arco a další.

Organizátoři letošních výstav koncipovali oslavu výročí zmíněné přehlídky jako promenádu po skvostech barokní a klasicistické architektury města, kde budou v muzeích a palácích připraveny různorodé výstavy současného užitého umění z celé Evropy. Pro výstavu v Palazzo Bricherazio s názvem *Masterpieces* (Mistrovská díla od Picassa k Sottsassovi) vybrali kurátory Enzo Biffi Gentili, historik umění, a Anne Leclercq, prezidentka Světové rady řemesel, řadu umělců, kteří reprezentují současnou evropskou scénu. Mezi vybranými je i doc. P. Herynek z Katedry výtvarné výchovy PŘF UP, který tuto expozici obešel svými šperky.

-pah-

dagogické záležitosti ve dvou totožných blocích v 9 hod. a 11 hod. Po zodpovězení dotazů budou podávat podrobnější informace o jednotlivých studijních oborech zástupci příslušných kateder.

Pedagogická fakulta

Zájemci o prezenční a kombinované studium na PŘF UP v akademickém roce 2003/2004 mohou v tento den v době od 9 do 13 hod. navštívit všechny katedry a pracoviště fakulty. Podrobné údaje o studijních programech, zaměření jednotlivých studijních oborů a uplatnění absolventů v praxi budou podávány na odborných katedrách. Setkání se zástupci vedení fakulty se uskuteční v aule fakulty v 9.30 a 11.30 hodin. Na studijním oddělení děkanátu budou studijní referentky poskytovat informace o otevíraných oborech pro akademický rok 2003/2004, termínech podávání přihlášek, termínech přijímacích zkoušek a další důležité informace související s přijímacím řízením. Pro vážné zájemce je připraven informační materiál, ze kterého je možno získat ucelený přehled o fakultě.

Fakulta pořádá i **druhý Den otevřených dveří 14. 2. 2003 od 10 do 16 hodin**. Doporučujeme uchazečům využít uvedeného termínu k odevzdání přihlášky ke studiu, případně ke kontrole úplnosti či doplnění požadovaných příloh.

Fakulta tělesné kultury

Den otevřených dveří na FTK UP proběhne v budově děkanátu a v budově pracoven pedagogů v Olomouci-Neředině (tř. Míru 115). Informační blok bude za přítomnosti vedení fakulty zahájen v 9.30 hodin ve velké posluchárně (NA401). Informace o nabízených studijních programech pro akademický rok 2003/2004 budou poskytovat referentky studijního oddělení. Součástí dne otevřených dveří budou informační bloky na jednotlivých katedrách.

Právnícká fakulta

Den otevřených dveří proběhne na PF UP v budově A (tř. 17. listopadu 8). V době od 9 do 13 hodin budou uchazečům o studium k dispozici informativní materiály o přijímacích zkouškách, podklady k jejich přípravě, přihlášky ke studiu apod. Uchazečům mohou být zodpovězeny všechny dotazy týkající se studia i ubytování ve vysokoškolských kolech. Podrobných informativních vstupů se zájemci mohou zúčastnit v 9.30 a 11.00 hodin.

-red-

Výzkum androgenese rostlin //I/

Odborný asistent Ústavu lékařské biologie LF UP, doktorand doc. J. Vagery, CSc., Mgr. J. Novotný se ve své nedávno předložené doktorské disertační práci věnoval problematice výzkumu androgenese rostlin, který má v Olomouci dlouhou tradici díky. Na toto téma poskytl Žurnálu UP rozhovor, jehož druhou část dnes přinášíme.

Můžete velmi stručně shrnout výsledky vaší práce?

Veškeré dřívější publikované práce byly založeny na experimentech dvouděložných rostlin. Ve srovnání s nimi jednoděložné rostliny reagují odlišně (např. na nedostatek železa v kultivačním médiu). U chemomutagenů stojí za zmínku i to zjištění, že pokud jsou rostliny pěstovány v podmínkách nevyhovujících pro androgenese, mutageny mohou androgenese do určité míry vyvolat. Jsou-li rostliny pěstovány ve vyhovujících podmínkách, účinek chemomutagenů není tak výrazný. Nalezli jsme také jistou podobnost u transgenických rostlin a rostlin vypěstovaných z mutačně ovlivněného osiva. V obou případech jsme pozorovali, že plováka embrya nesoucí změněnou genetickou informaci v konkurenci s normálními častěji odumírala (negativní selekce). Zajímavé výsledky jsme získali také při studiu vlivu působení chladu na prašníky před vlastní kultivací. Toto působení celá řada autorů uvádí jako nezbytné, my jsme však bez něj měli výsledky často srovnatelné, výjimečně i lepší.

Jak intenzivně je téma androgenese studováno v zahraničí?

Androgenese je intenzivně studována přibližně od první poloviny 60. let 20. století, kdy v r. 1964 vyšla základní práce (Guha a Maheshwari) o rostlinách získaných z nezralého pylu. Androgenese je zajímavá z celé řady hledisek. Jedním z důležitých praktických výstupů je podstatné zkrácení času nutného k vytvoření nové odrůdy zemědělské plodiny, což přispívá ke snížení nákladů. To je důvod obrovského zájmu šlechtitelů. Dnes je androgenese studována intenzivně především v Evropě a Severní Americe, a to díky ekonomickým zájmům šlechtitelů. Tím však nechci tvrdit, že by jinde studována nebyla.

Přesune se tedy šlechtitelská práce z pole do laboratorii?

Do jisté míry ano. Za několik posledních desetiletí významně vzrostl význam laboratorních technik ve šlechtění rostlin. U okrasných květin lze v některých případech díky mikropropagaci¹ dokonce mluvit o revoluci v množení. Androgenese potom pomáhá zkrátit celou šlechtitelskou proceduru a tím poskytnout novou odrůdu dříve. V poslední době velmi výrazným způsobem roste také význam genetických transformací (přenosu genů), které jsou bohužel „ekologicky aktivy“ zcela nepochopeny. Práce šlechtitele na poli však zůstává nezastupitelnou a rozhodující. Ten totiž nakonec musí z přemíry jednotlivých rostlin (řádové stovky až tisíce) vybírat podle přesně definovaných kritérií.

Publikovali jste alespoň část vašich výsledků?

Publikovali jsme článek v odborném časopise (*Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 63 (1), 2000), další článek je připraven k zaslání do redakce a dva články byly publikovány v rámci závěrečného mezinárodního meetingu výzkumného programu COST 824, zaštitěného Evropskou unií (v monografii „Biotechnological Approaches for Utilization of Gametic Cells“, Luxembourg 2001). Na některých konferencích jsem byl spoluautorem posterů, na odborné konferenci v Piešťanech jsem měl vlastní přednášku. Na tomto místě bych však rád podotkl, že ačkoli moje postgraduální studium trvalo tři roky, začal jsem toto téma studovat krátce po povodni a s experimenty jsem začínal prakticky s půlročním zpožděním. Veškeré experimenty jsem totiž prováděl na Ústavu experimentální botaniky AV ČR, který byl povodní v r. 1997 kromě holých zdí prakticky zničen.

Byl jste během svého studia na odborné stáži?

Ještě během řádného studia jako student 4. ročníku PřF UP jsem strávil dva měsíce na Ústavu buněčné biologie Univerzity M. Curie-Sklodowské v polském Lublinu. Stáž se týkala rostlinné embryologie. Můj dík za umožnění stáže patří prof. A. Lebedovi a doc. V. Bednářovi z katedry botaniky.

-mh-

¹ mikropropagace – laboratorní metodika využívající buněčné kultury k masovému namnožení rostlin

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Univerzita Palackého a uznávání vysokoškolského vzdělání a kvalifikace v Evropském regionu

Uznávání zahraničního vzdělání a kvalifikace je v Evropském regionu vázáno řadou platných mezinárodních smluv. Mnohé z nich byly přijaty již v poměrně dávne minulosti, nicméně pro Českou republiku, resp. předchozí státní útvary, vstupovaly v platnost v zásadě až v devadesátých letech. Dohoda o uznávání studia, diplomů a titulů týkající se vysokého školství ve státech Evropského regionu (tzv. Pařížská úmluva) byla sjednána v rámci UNESCO 21. prosince 1979 a pro tehdejší ČSSR vstoupila v platnost 6. 6. 1988. Další dokument, Evropská úmluva o rovnocennosti dokladů umožňující přístup na vysoké školy č. 15, podepsaná v Paříži 11. 12. 1953, vstoupila pro ČSFR v platnost 26. 3. 1991, pro Českou republiku 1. 1. 1993. Evropská úmluva o rovnocennosti částečného studia na vysokých školách č. 21 podepsaná v Paříži 15. 12. 1956 vstoupila v platnost pro ČSFR 26. 3. 1991, pro Českou republiku 1. 1. 1993. Dodatkový protokol k Evropské úmluvě o rovnocennosti dokladů o vzdělání umožňující přístup na vysoké školy č. 49 podepsaný ve Strasburku 3. 6. 1964, pro ČSFR vstoupil v platnost 27. 4. 1991, pro Českou republiku 1. 1. 1993.

Zatím posledním významnějším legislativním krokem je v oblasti uznávání vysokoškolských kvalifikací Úmluva o uznávání kvalifikací, týkajících se vysokoškolského vzdělávání v Evropském regionu, známá jako Lisabonská úmluva, která byla podepsána členskými státy Rady Evropy v Lisabonu 10. 4. 1997 a pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. 2. 2000. Od prvního podnětu generální tajemnice Rady Evropy z 30. října 1992 k jejímu přijetí v roce 1997 uběhlo sedm let, v nichž proběhla řada jednání, ověřování a diskusí. Hlavním důvodem pro návrh Úmluvy byl vývoj evropského vysokoškolského prostředí v šedesátých letech, kdy tradiční univerzitní systém evropských zemí z padesátých let byl obohačen o neuniverzitní vysokoškolské instituce s odborně praktickými vzdělávacími programy. Došlo také k nárůstu soukromých vzdělávacích institucí a zejména se podstatně zvýšila mobilita studentů i univerzitních učitelů. Na tyto skutečnosti Pařížská úmluva z roku 1979 ještě dostatečně nezareagovala.

K hodnocení kvalifikací se váže zejména oddíl III., článek 3. úmluvy. V něm se stanovuje povinnost všech stran spravedlivě zhodnotit žádosti o uznávání studia, kvalifikací, osvědčení, diplomů nebo titulů získaných v jiné smluvní straně. Hodnocení se vydává na základě žádosti podané dotyčnou osobou a pro kvalifikaci uvedenou v žádosti. Žadatel může být vyzván, aby předložil doplňující doklady prokazující jeho kvalifikaci. Hodnocení může mít formu rady nebo formálního rozhodnutí o uznání kompetentním orgánem. V podmínkách České republiky může být tímto orgánem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, a to v případech, kdy je mezi vládami České republiky a příslušného státu uzavřena mezinárodní dohoda. Pokud dohoda nebyla uzavřena nebo již byla ukončena její platnost, musejí se žadatelé o uznání kvalifikací obrátit na vysokou školu, jež uskutečňuje adekvátní studijní program. Hodnocení by mělo být založeno na odborné znalosti a transparentních postupech a kritériích, vystaveno za přiměřenou cenu a v přiměřené lhůtě. Strany, jež podepsaly úmluvu, se zavazují, že budou poskytovat hodnocení bez diskriminace a že nebudou přihlížet k jiným okolnostem než akademickým. Důležitým aspektem také je, že se úmluva vztahuje na všechny osoby, které dosáhly kvalifikace, nejen na občany trvale žijící v některé ze smluvních stran. Je však také dobré poznamenat, že právo na spravedlivé uznání kvalifikace není právem na její uznání za každou cenu a za každých okolností.

Na Univerzitě Palackého bylo v uplynulých dvou letech, tedy v roce 2001 a 2002, vydáno třináct kladných osvědčení o uznání vysokoškolské kvalifikace a vzdělání. Úsek prorektora pro pedagogické záležitosti ve spolupráci s příslušnými fakultami vystavil rozhodnutí v oborech lékařství, teologie, pedagogika, právo a přírodní vědy. Žadatelé pocházeli z České republiky, Ukrajiny, Německa, Makedonie, Spojených států amerických a Sýrie. Ve čtyřech případech podepsala rektorka UP rozhodnutí o zamítnutí žádosti.

V souvislosti s uznáváním kvalifikace byl Evropskou unií vyvinut v průběhu devadesátých let podpůrný nástroj pro tuto činnost, tzv. Dodatek k diplomu (Diploma Supplement). Lze říci, že Dodatek je prostředkem pro zlepšení transparentnosti a mezinárodního spravedlivého akademického a profesního uznávání kvalifikace. Dodatek k diplomu tak doplňuje základní doklad o získané kvalifikaci a měl by eliminovat nedostatek informací o národních vzdělávacích soustavách, strukturách kvalifikací, studijních programech a dalších údajích potřebných pro vyslovení kompetentního nepředpojatého posudku ze strany osoby nebo vysokoškolské instituce hodnotící dokumentaci o vzdělání.

Dodatek diplomu má doporučenou strukturu sestávající z informace o totožnosti držitele kvalifikace, informace o druhu kvalifikace, o úrovni kvalifikace, informace o obsahu studijního programu a dosažených studijních výsledcích, údaje o funkci dosažené kvalifikace, tj. vazbě na další typ studia či profesní postavení pramenící ze získané kvalifikace. Dále by měl obsahovat doplňkové informace, potvrzení a údaj o národním vysokoškolském systému z doby, za níž bylo kvalifikace dosaženo. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo v průběhu roku 2000 metodické materiály k akademickému uznávání kvalifikací a technickému zpracování Dodatku k diplomu, které jsou k dispozici na Palackého Univerzitě a bylo podle nich při vystavování dokladů postupováno. Byť se tento nástroj v České republice zatím příliš nevžil (podle dostupných informací Ústavu pro rozvoj vysokoškolského školství v Praze byl doposud využit i přes důkladné pilotní ověření jen zcela sporadicky), je v Evropě považován za velmi užitečný. Jeho základní informační funkce vedoucí ke zpřehlednění a zvýšení informovanosti o všech čínech vzdělávacích systémů je v mnoha směrech inspirativní i pro Univerzitu Palackého v Olomouci.

Doc. J. Luska,
prorektor UP pro studijní a pedagogické záležitosti

Expedice ŘECKO 2002

Kdo a co

Jako každý rok, i ten letošní se vydala ta otrlejší a větry ošlehaná část Katedry historie FF UP na cestu do dalekých krajů, na cestu za přírodou, dobrodružstvím a poznáním. Tentokrát byla naším cílem země lidí a bohů, země, jež je pokládána za kolébku evropské civilizace – Řecko. Duší celé naší výpravy nemohl být nikdo jiný, než nepostradatelná a nenahraditelná PhDr. Ivanka Koucká, znamenitá to odbornice na starověk a vyhlášená milovnice všeho řeckého. Jak se záhy ukázalo, ani žhnoucí slunce, ani poryvy větru, ba ani příkré svahy hor nemohly ji odradit od znovudobývání řeckých památek a odborných přednášek „na nich a o nich“. Abychom se my ostatní na této akci podíleli jinak než jako diváci a posluchači, připravil si každý účastník referát týkající se Řecka, který pak ostatním více či méně úspěšně přednesl.

Kudy a kam

Naše pouť se započala v severovýchodním Řecku ve starodávné Thessaloniké (dnešní Soluň). Odtud jsme cestovali při východním pobřeží směrem na jih. Navštívili jsme dvě sídla makedonských králů – nejprve Pellu, pak starší Aigy (dnešní Vergina) – a poprvé se smočili v moři. Pak nás čekala nejobtížnější a nejnamáhavější část naší cesty – horský velikán Olympos, jehož vrchol jsme hodlali dobýt. To se nám po odseověsky strastiplné dvoudenní cestě skutečně podařilo. Na naší další zastávce, klášterech Meteora, nás přepadl silný liják, hromy ablesky jen burácely. Jak jsme usoudili, byla to jistě Diovo odplata za to, že jsme bez dovolení vstoupili do jeho olympské rezidence. Děšť nás pronásledoval až k thermopylskému památníku, proto jsme byli nuceni prohlídku zkrátit a urychleně vyhledat kemp. Druhý den nám ale vše vynahrádl. Zářivé slunce, ohnivý vůz tažený koňmi a řízený samým Hélie, vyhouplo se na oblohu, a za celý den jej nepřekryl jediný mráček. Krásné počasí

nám ostatně vydrželo po celý zbytek zájezdu. Znovu jsme si prohlédli Thermopyly, a vydali se do Delf, k mohyle na marathónském poli a prohlídku jsme zakončili u Poseidónova chrámu na mysu Sunion. Další den nás přivítaly Athény, na něž jsme měli vyhrazeny dva dny, protože k prohlédnutí bylo opravdu mnoho. Ještě jsme navštívili místo eleusinských mystérií a vydali se do divočejší části Řecka – na Peloponnés. Nejdříve jsme se zastavili na korintské šíji a prohlédli si korintský kanál, prokopanou cestu spojující Korintský a Saronský záliv, a samozřejmě starověký Korint a monumentální pevnost Akrokorint, odkud byl nádherný pohled na celou Korintskou šíji. Další den byl jedním z nejnamáhavějších. Viděli jsme Epidauros, posvátný okrsek boha lékařství, Mykény a Tiryns. Ti nejotřelejší z nás ještě vyšli všech 857 schodů k mohutné pevnosti v Nauplionu, která skýtala nezapomenutelný pohled na celou Argolidu. K Epidauru musím dodat, že se mezi námi našla dobrovolnice, která nám v prosulém amfiteátru zazpívala moravskou píseň a vysloužila si potlesk všech přítomných posluchačů. Touto dobrovolnicí nemohl být nikdo jiný než naše Ivanka Koucká. Druhý den byl vyhrazen toužebně očekávanému lenošení u moře. Průzračná voda nás okouzila, stejně jako turisté naše výtvořky z písku. Čas expedice se pomalu krátil. Zbývala Sparta a Mystra, komplex několika byzantských klášterů, a antický chrám ve Vassai. Poslední den v Řecku jsme navštívili Olympii, před Héřiným chrámem jsme se pokusili zapálit pravý

olympijský oheň a zasoutěžili si v běhu na olympijském stadiu. Nakonec nás čekalo vyvrcholení celého zájezdu – dvoudenní plavba lodí z Patrasu do Benátek. Počasí nám přálo, většinu času jsme strávili na palubě. Ráno nás vítaly Benátky, z lodě jsme měli

▲ Epidauros

možnost vidět jejich nejvýznamnější památky. Odtud jsem se vydal přes Itálii a Rakousko domů.

Když se řekne Olympos

Většina lidí si ho pojí se sídlem řeckých bohů, někomu se vybaví statistický údaj o nejvyšší hoře Řecka, jiný si vzpomene i na olympijské hry. Jak ale vypadá tento téměř třítisícový velikán? Skutečnost nás ohromila. Dlouhá zalesněná údolí, z nichž se k nebi zvedal ne jeden, ale hned sedm vrcholů Olympu, nám učarovala. Voda stékající ze svahů vytvářela v několika místech malé vodopády, cestička se klikatila, a kdyby nestoupala prudce vzhůru, měli bychom pocit, že se spíše procházíme lesem. Stromů postupně ubývalo, cesta byla strmější, kamenitější a stále jako by neměla konce. Náhle se před námi objevila vytvořená horská chata ve výšce přesahující 2100 m. Tady jsme na tvrdé kamenité půdě přespali a ráno se nejotřelejší z nás vydali výše. Naším cílem byl nejvyšší vrchol Olympu, Mytikas, vysoký 2917 m. Skály před námi měly šedofialovou barvu a na svazích ležela sníh. Suť pod našima nohama nám ztěžovala chůzi, jak moc je nestálá, je však ukázalo až cestou zpátky. Začal foukat prudký studený vítr. Všichni vyšplhali až na horský hřeben, téměř v úrovni nejvyššího vrcholku. Z mlhy před námi vystupoval Mytikas. Pro některé tu cesta skončila, někteří se pustili dál, ale museli se vrátit, někteří dosáhli vrcholu, ale všichni si odnesli nezapomenutelný zážitek.

A co ještě ...

... neboli jak probíhal život v zákulisí? Byl báječný. Řecko nabízelo mnoho lákadel, hlavně co se jídla a pití týče. Dopřávali jsme si řeckého vína, metaxy a osvěžujícího frapé a ochutnávali tradiční řecké pokrmy. Klábosilo se a filozofovalo někdy až do časných ranních hodin. Čas utíkal a najednou jsme se museli rozloučit. Ale stálo to za to.

Na závěr bych chtěla celý zájezd zhodnotit, ne však jen podle svého mínění, ale s pomocí ostatních. Udělala jsem proto malou anketu, v níž své názory sdělila většina účastníků zájezdu. Tady jsou (podle četnosti): Naprostá většina účastníků ocenila obzvláště organizaci zájezdu, výstup na Olymp a bivakování. Záporné bylo hodnoceno načasování referátů a jejich přílišná délka, několik účastníků zklamaly některé památky. Celkově však převažovala kladná hodnocení. Mně nezbyvá než popřát, ať se napříště všechny zájezdy vydaří jako tento, a zájemce o historii a kulturu země dalekých i blízkých pozvat na další zájezdy s Katedrou historie.

L. Doležalová, studentka FF UP

Pozn. red.: K expedici se (nejen) její účastníci vrátili na setkání, které se uskutečnilo 21. 11. ve filmovém sále FF UP.

ROZHOVOR

Setkání filmologů v Uměleckém centru UP

Ve dnech 14. – 16. 11. proběhl v nově otevřených prostorách Uměleckého centra UP VI. ročník československé filmologické konference, jejímž ústředním tématem byl žánr ve filmu. V průběhu tří dnů, naplněných přednáškami, diskusemi a řadou doprovodných projekcí, jsme oslovili jednoho z organizátorů a zároveň vedoucího filmové sekce na Katedře teorie a dějin dramatických umění FF UP – PhDr. L. Ptáčka, Ph.D.:

Mohl byste stručně přiblížit historii filmologické konference?

Konference vznikla z popudu Národního filmového archivu a Slovenského filmového ústavu. Od počátku měla podnítit setkávání filmových historiků, teoretiků, pedagogů a studentů z obou zemí. I z toho důvodu se konference střídavě koná v Čechách a na Slovensku.

Proč byla pro letošní ročník vybrána právě Olomouc?

Tento rok jsme v rámci Academia filmu Olomouc organizovali konferenci s názvem „Nacionalismus a film“, která vzbudila kladné ohlasy a na níž poprvé padl návrh na uspořádání filmologické konference právě zde. Navíc jsme takto získali možnost předsta-

vit nový objekt olomoucké univerzity – bývalý jezuitský konvikt.

Jakým způsobem jsou vybírána témata pro jednotlivé ročníky?

Letošní téma – žánr ve filmu – v podstatě navazuje na témata předchozích ročníků, např. filmový čas, filmový prostor apod. Současně s výběrem tématu se v průběhu roku postupně přihlašuje určitý počet přednášejících, zejména z řad filmových odborníků.

Můžete některé z nich jmenovat?

Z České republiky jsou to kolegové z Univerzity Karlovy, třeba spoluorganizátor akce I. Klimeš, V. Zuska či J. Cieslar, z Masarykovy univerzity např. J. Blažejovský. Ze Slovenska přijeli P. Michalovič, M. Ciel a P. Bakoš.

Kromě přednášek mohli návštěvníci konference spatřit i některé unikátní projekce...

Ano. Výběr filmů pro tyto projekce měl na starosti M. Klepíkov, dramaturg pražského kina Ponrepo. Byly vybrány snímky z úplných počátků kinematografie, kdy se jednotlivé filmové žánry teprve postupně utvářely. Je třeba zdůraznit, že NFA zapůjčil k projekci jediné existující kopie v České republice.

Proč se nepromítalo v novém filmovém sále Uměleckého centra, kde se ostatně celá konference konala?

Bohužel tento sál ještě neprošel technickou revizí, ačkoli se s ním pro tuto příležitost počítalo. Protože jsme neměli povolení k promítání, musely se projekce konat v sále na ul. Křížkovského 10.

V čem spatřujete přínos konference?

Jak katedra, tak Umělecké centrum UP se otevírají širší odborné veřejnosti, dochází ke kontaktům s lidmi z grantových komisí a v neposlední řadě je to i příležitost pro studenty, jak uplatnit svůj talent. Účastníci konference pak mohli posoudit možnost právě vzniklého Uměleckého centra UP.

Mgr. D. Kresta, Mgr. J. Křipač, foto -tj-

Stanovisko k otevření Centra pro uměnovědnou, uměnovýchovnou a uměleckou činnost na Univerzitě Palackého

Někteří členové Kolegia oboru umění a teorie umění na UP zaujali při příležitosti otevření Centra pro uměnovědnou, uměnovýchovnou a uměleckou činnost na UP (Umělecké centrum UP) toto stanovisko:

1. Získání a rekonstrukce bývalého jezuitského konviktů a jeho adaptace pro budoucí potřeby uměnovědných a uměnovýchovných kateder Filozofické a Pedagogické fakulty je mimořádně úspěšným počinem Univerzity Palackého, za který je nutno poděkovat zejména iniciátorovi projektu rektoru Josefu Jařabovi, a dále rektorům Lubomíru Dvořákovému a Janě Mačákové, architektům Petru Fabiánovi a Janu Poláčkovi, firmě IMOS a desítkám dalších technických a odborných pracovníků včetně archeologů a pracovníků památkové péče. Děk v neposlední řadě patří i vedoucím a pedagogům Katedry teorie a dějin dramatických umění, Katedry dějin umění, Katedry muzikologie Filozofické fakulty, Katedry výtvarné výchovy a Katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty, kteří svými požadavky formulovali smysl nové funkčnosti budovy.

2. Tak rozsáhlá rekonstrukce se přirozeně nemohla zcela vyhnout nedostatkům, způsobeným střetem rozličných hledisek a zájmů i nutným ohledem k specifikům unikátní, památkově chráněné budovy. Některé nedostatky patrně nelze v dohledné době odstranit (např. neexistence samostatného koncertního sálu), jiné lze – na základě získávaných provozních zkušeností – postupně napravit dalšími úpravami učebeň a společných prostor z hlediska potřeb jednotlivých oborů (například dokončení filmového a divadelního sálu, akustické úpravy Komorního sálu, Auditoria, Lectoria, kaple Božího Těla atd.). V těchto souvislostech chápeme výhrady vyznašené z jednotlivých odborných kateder jako oprávněné a svědčící

o hlubokém zájmu o plnohodnotné využití jedinečné budovy. Některé problémy bohužel vyvstaly v důsledku špatné vnitrouniverzitní komunikace.

3. Je politováníhodné, že veřejná diskuse, která se měla týkat restaurování, rekonstrukce a předpokládané nové funkčnosti budovy, se omezila převážně jen na relativně podružnou záležitost, jakou je „causa Globus“. Ta přitom vůbec nemusela vzniknout, kdyby vedení univerzity, architekti a památkáři respektovali kvalifikovaná stanoviska odborníků z kateder a dodrželi v projektu úpravy hlavního nádvoří jak elementární odpovědnost vůči historickému objektu (nádvoří tohoto typu bylo a má být volné), tak i projevil smysl pro jeho žádoucí polyfunkčnost (rozičné studentské výtvarné, koncertní a divadelní kreae a jiné kulturní podniky, které by poutaly zájem nejen akademické, ale i širší olomoucké veřejnosti). Ve jménu rozvoje uměnovědných a uměnovýchovných oborů na UP je nutno – i přes případné právní a ekonomické důsledky vyplývající z uzavřených smluv – umístění jakéhokoli fixního objektu na vysoce exponovaném hlavním nádvoří odmítnout.

4. Uměnovědné a uměnovýchovné katedry Filozofické a Pedagogické fakulty získaly rekonstruovanou budovu pro svou pedagogickou, odbornou a uměleckou činnost důstojný stánek, který nemá obdobu na žádné jiné české univerzitě. Záleží teď na pedagogích a studentech, nakolik svými budoucími aktivitami dokáží, že jsou těchto jedinečných podmínek pro svou práci hodni.

V Olomouci dne 18. 11. 2002.

Prof. J. Vičar, CSc., předseda Kolegia oboru umění a teorie umění na UP, prof. M. Pojzl, prof. K. Steinmetz, CSc., prof. M. Tognier, členové Kolegia oboru umění a teorie umění na UP

Realita Žurnálu UP aneb Za skutečnost radostnější

Paní Mazochová se v Žurnálu UP č. 9 z 15. 11. 2002 opřela do práce masmédií, konkrétně do MF DNES. V krátké glose nazvané „Mediální realita není banalita“ se coby „mediální odborník“ na několika málo řádcích vyslovila ke kvalitě zpravodajství o olomoucké univerzitě, konkrétně měla na mysli mj. můj názor k volbě rektora UP, jenž vyšel 7. 11. 2002 v MF DNES pod titulkem Olomoucká univerzita zvolila nehybnost.

Ten názor vyvolal řadu reakcí – od těch souhlasných (kupodivu přímo z řad pedagogů UP), přes výtky, že je příliš umírněný (taktéž mj. z řad pedagogů UP) až po nenávislné anonymní telefonáty postarších mužů vydávajících se za studenty Nováky (dle všeho rovněž z řad akademiků, pan byl o situaci na UP obstojně informován). Na názor reagovala i paní rektorka, s níž jsem si následně několikrát vyměnil argumenty na téma současnost a budoucnost UP v Olomouci.

Diskutovali jsme spolu zejména o tomto: Jaké postavení univerzita ve městě má a proč? Odpovídá toto postavení jejímu významu? Nepřeceňuje sama sebe? A naopak – nepodceňuje se? Jaká je vlastně ta proklamovaná prestiž UP a čím se vyznačuje? Nakolik je UP institucí komunikující a otevřenou (navenek i uvnitř!) – jak se to projevuje? Není až příliš spokojena sama se sebou? Jak spolupracuje s městem, krajem...? Co přináší UP městu a město UP? Jak se podílí akademiků na veřejných diskusích, nakolik se vyslovují k problémům města? Jak univerzitu vnímá neakademická veřejnost? Atd., atd.

Paní rektorka obhajovala status quo. Já zastávám názor, že pokud něco UP nyní potřebuje, není to konzervace stávajícího stavu, ale změny na mnoha frontách – kvěstorem počínaje a veřejnou prezentací UP konče. Na závěr diskuse mi paní rektorka doporučila, že chci-li vyvolat diskusi, mám se obrátit na Žurnál UP.

Než jsem to udělal, paní Mazochová napsala „mediální“ glosu. Je vzdálena realitě bezmála tak, jako Žurnál UP, jenž není, bohužel, ničím více než „tribunou našich úspěchů“. Tak jsem to také napsal paní rektorce. Místo, aby byl Žurnál místem, kde se

budou (vedle běžného zpravodajství o UP) v diskusích střetávat a třítit názory na to, co UP pálí a co by měla řešit, je většina čísel jen nudným věstníkem „dostižením narodного chozjajstva“. Hlasy diskutující o reálných problémech UP zaznívají na stránkách Žurnálu spíše ojediněle, a pokud už se nějaké horké téma v Žurnálu patřičně otevře, je to opožděná ozvěna informací, které přinesla podstatně dříve ta kritizovaná masmédiá. Viz i povzdech jednoho vedoucího pracovníka na UP, že pokud se chce dovědět něco o dění a problémech na UP, musí si přečíst denní tisk. Malé, ale přiznačné ocenění práce Žurnálu UP.

Možná tedy namísto kritiky práce médií měli by se pracovníci ŽUP zamyslet nad tím, jak zlepšit obsah tohoto časopisu. Co takhle zkusit vyvolat mezi akademickou obcí diskusi kupříkladu o budoucnosti UP?

P. Orság, MF DNES Olomouc

Ať žije diskuse!

Není zrovna těžké kritizovat podnikový časopis typu týdeníku Žurnál UP, a čím větší laik, tím to má jednodušší. „Mediální odborník“ by však měl alespoň přihlídnout k tomu, že je dobré nescházet hned na začátku „hrušky s jabkama“ a – pokud ovšem chce něco objeveného sdělit – srovnávat přinejmenším univerzitní časopisy (měsíčníky, čtvrtletníky, občasnky atd.) mezi sebou, nikoli s denním regionálním tiskem. Když už nic jiného, je to zásah mířený pod pás.

I dobré rady takového znalce mohou být k užžitku pouze v případě, že se seznámí s vydavatelskou a redakční praxí vláčeného periodika. Nepamatují si, že by se pan Orság o tyto okolnosti někdy zajímal a nezalživám mu to: potvrdil mi, že mu stačí jeho vlastní přesvědčení o tom, že ví, o čem mluví.

K mé lítosti však ani slůvkem nezmiňuje to, k čemu má „troufalá“ glosa mířila. O mediální realitě zůstávám nepouchena, snad kromě ukázky toho, jak v pravou chvíli překopnout míč na stranu soupeře. Takový nudný ping-pong se dá hrát do nekonečna – a je k ničemu.

V. Mazochová, šéfredaktorka Žurnálu UP

Kdo nekouří, je proti nám?

Svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda člověka dalšího. Přestože se tato myšlenka zrodila již před několika stoletími, je neustále opomíjena. Jako svobodný člověk žijící ve svobodné zemi se mohu svobodně rozhodnout, zda kouřit chci, či nikoliv. Zvolím-li druhou možnost, mohu požadovat, abych na jistých místech nebyl vystavován ani kouřem, ani pasivně. To se týká i části vysokoškolského prostředí.

Možná i proto, že se na výrok připisovaný Sókratovi zapominá, bylo nutné vytvořit velké množství zákonů, směrnic, řádů apod. V jednom takovém řádu, totiž kolejním, se praví: „Ubytování nesmí kouřit v pokojích, ubytovacích buňkách, kuchyňkách a mimo vyhrazené prostory.“ Nejsou-li navíc na dané koleji, například na tzv. Novém Neředině, vyhrazené prostory pro kouření, je nasnadě, že byste neměli přijít do styku s cigaretovým kouřem pro mnohé nepříjemným. Opak, jak jistě tušíte je, pravdou.

Porušování této svobody není záležitost pouze vysokoškolských kolejí, ale bohužel také přímo univerzitních prostor. Zapaluje-li si zkoušející jednu cigaretu za druhou, nemusí to každému na vřekonech přidávat. Někdo (většinou ti mladší) se sice zeptá, zda vám to nevdá, ale bude ovečka kvkvi vzdorovat? Výjimkou není též pedagog kráčející po chodbě fakulty se zapálenou cigaretou. Říkám si, jak mohou být tak vzděláni a inteligentní lidé bezohlední? Nebo si snad jen neuvědomují, že by cigaretový kouř mohli někomu vadit?

U vyučujících se většinou přikláním k druhé možnosti. Se studenty je tomu bohužel naopak. K bezohlednosti je však ještě třeba přidat lenost a pohodlnost. Chodby Nového Neředina se od starých kolejí typu „Generálky“ výrazně liší. Nenaleznete zde dlouhou a širokou chodbu zakončenou velkým oknem, u kterého kuřáci sedávají. Chodby Neředinské jsou vlastně jen úzkým schodištěm s drobným okénkem v mezipatře. A právě schody se stávají místem, kde často vysedávají ubytovaní studenti (většinou ti, kteří studují kvůli něčemu úplně jinému než kvůli studiu) a vesele pokuříují. Takovým schodištěm se nedá ze dvou důvodů projít. Jednak kvůli nedostatku prostoru, jednak kvůli kouři.

Na této situaci je zajímavé, že nejnovější koleje tvoří výhradně dvoulůžkové pokoje s balkónem (ty jsou většinou obsazeny páry) a pokoje jednolůžkové. Nabízí se otázka, proč si „závisláci“ nejdou zapálit na balkón nebo proč nekouří na svém jednolůžkovém pokoji (i když je to také samozřejmě proti kolejnmu řádu). Zeptal jsem se. A odpověď: „Přece nebudeme v tom zakouřeném spát!“ Ale já v tom mám chodit na svůj pokoj?! Ptám se dál: „Víte, že je zde kouření zakázáno?“ a předkládám jim kolejn řád zatřesený na příslušné pasázi. Zaznamenal jsem dvě reakce – „Tak promiň...“, provážené tipnutím cigarety a odchodem na pokoj, a něco jako „Polib si...“. Požádal jsem je, zda by nemohli chodit kouřit aspoň do sklepa. Reakce? Je to moc daleko (tedy asi patnáct schodů). Dále se dozvídám, že tu budou kouřit, dokud na kolejích nebude viset cedule „Zákaz kouření“. Požádal jsem tedy paní vedoucí, aby cedule vyvěsila. Našemu přání vyhověla, a tak nevěřím vlastnímu nosu, když na schodišti opět cítím známý smrad. „Neumíte číst?“ ptám se hloučku lidí – přičemž někteří na to skutečně vypadají. Odpověď je v podstatě stejná jako dříve.

Svůj boj ale nevdávám. Chápu, že se kuřákům v zimě asi nechce postávat na balkóně. (Je zajímavé, jak často mívá pochopení jen jedna strana!) Na nedávném setkání studentů se zástupci SKM UP jsem proto požádal, aby ve sklepních prostorách byly vyčleněny kuřárny. To mi bylo přislíbeno a doufám, že tento článek bude když už ničím jiným, tak alespoň připomenutím tohoto slibu.

Nový Neředin je prezentován jako nejluxusnější kolej, kterou UP disponuje. Odpovídají tomu také ceny. Byl bych proto rád, aby to byl luxus se vším všudy – tedy aby zde byly dodržovány alespoň ty body kolejnho řádu, jejichž porušování někomu druhému

Dokončení na str. 8

Naši studenti v listopadu 89

Tak konečně! Konečně i zde v Olomouci. Vlna radosti a překvapení, věci dávají do pohybu i lidé, od nichž bych to nikdy nečekal. Nikdo neví, co bude za hodinu, večer, zítřka... Jedním uchem hlídáme zprávy z Prahy, druhým nám vemlouvavě pronikají sedativní rady svazáckých a univerzitních funkcionářů. Věříme v těchto chvílích jen knižičkám z Mnichova, Londýna a Washingtonu. Beztak jsou národem laděny nejvíce.

Snad poprvé děláme něco, co sami chceme. Sami rušíme výuku, sami svoláváme „sněm“. Nad palubovkou sportovní haly srší jiskry napětí. Ti za předšednickým stolem se „potvrzují“. Podávají důkaz o své mnohaleté symbióze s komunistickým Molochem. Od svazáků po rektora. Mají strach. (...).

Nevim, jak jiní, ale v těchto bouřlivých začátcích ani nemám jaksi čas uvažovat nad možnostmi našeho neúspěchu, nad represí, jež nad námi neustále visí jako pověštný Damoklův meč. Pocit strachu se dostává snad jen občas, v relativně volnějších chvílích jinak obrovského trysku událostí. Vždy je však smeten novým přílivem radosti z našich postupných úspěchů a z rozruhu, který svobodně tvoříme.

Doposud jsme byli termín „stávkový výbor“ zvyklí slyšet snad jen ve spojení s „Velkým únorem“ či dělnickým hnutím. V pondělí 20. 11. 1989 jej ustavuje sami. (...) Nazírají se opět koná setkání v univerzitní hale. Zatímco s nadšením přijímáme skvělý projev docenta Jařaba (...), najdou se i praví stávkokazi. Navzdory všem nesnáším je rozhodnuto o okupaci filozofické fakulty. Teprve na půdě této fakulty (...) dostává vše řád a naše činnosti nabývá pravého, konkrétního smyslu. Dům na Křížkovského ulici se stává naším útočným, dobře strážným opevněním. Uvnitř obrovského včelína, nepřetržitě hučícího ve dne v noci, se začínají splétat složitá síť přesně organizované činnosti. Jsme nuceni okamžitě reagovat na sebemenší a okamžitě změny situace. (...)

Pád jakešovské klíky vzbuzuje euforii (...). Několikrát je mi dopřáno podívat se do Prahy. „Matička“ se trèse v základech. Olomouc je mi po návratu tak trošku pokojnou oázu. Ale všechno se má změnit. 27. listopadu generální stávka. Nad olomouckým náměstím přelétá hejno labutí v pevném šiku. Tleskáme jim. (...)

Co se před okamžikem zdálo nemožné, je vzápětí skutečností. Václav Havel je vážným kandidátem na prezidenta republiky. Celé vlaky studentů se sjíždějí do Prahy na jeho podporu. (...)

Několik dnů před Vánocemi získává olomoucká univerzita zbrusu nové předsednictví. Rektorem Univerzity Palackého se stává doc. PhDr. Josef Jařab, CSc. (...)

29. 12. 1989. Deptaný, pokořovaný, léta uražený a zahanbovaný dostal konečně uznání. Národ si zvolil politického a mravního vůdce. Václav Havel se stal prezidentem republiky! To, co následuje poté, se dá vystihnout jedním výrazem – celonárodní euforie. Naše stávka pozbyla svého smyslu. Její poslední svíčku zhášíme právě v tomto velkém den. Radost z nového vedení společnosti i naší univerzity zůstává nezkalena a nemůže být překonána.

(M. Kryl v doslovu knihy *Gaudeamus*, P. Zatloukal, VUP Olomouc 1999)

Diskuse, názory, ohlasy

Kdo nekouří, je proti nám?

Dokončení ze str. 7

vadí. Obecně nic proti kuřákům nemám – svobodně se rozhodli, že si budou ničit zdraví. Třeba je pro mnohé lepší žít o deset let méně a intenzivněji – s podporou cigarety – než se trápit odříkáním. Stejně jako oni jsem se ale svobodně rozhodl i já. Prosim proto kuřáky, aby mé rozhodnutí respektovali, stejně tak jako já respektuji to jejich.

R. Vězník, FF UP

Únor 1948 a tzv. studijní prověrky na Univerzitě Palackého v Olomouci /10/

V dubnu 1949 se k „tvrdomu kurzu“ vůči CMBF, reprezentovanému doposud KAV NF, připojilo i Ministerstvo školství, věd a umění prostřednictvím tzv. kultovního oddělení – 24. dubna 1949 zřídila tato organizační jednotka MŠVU inspekční komisi „jejímž úkolem je provádět bezprostřední dozor nad tamní fakultou“. Komise pracovala ve složení prof. JUDr. Jaromír Blažke (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) a místní středoškolský profesor Rostislav Libiček. Tato komise obdržela nemalé pravomoci: vedení CMBF bylo povinno zpřístupnit jejím členům všechny místnosti, umožnit účast na přednáškách a cvičeníh a nahližet do učebních pomůcek a úředních spisů. Členové fakulturní akademické obce i fakulturní zaměstnanci měli potom být připraveni poskytnout komisi veškeré informace potřebné pro její „inspekční“ činnost.

Zásadní střet s touto komisí se odehrál o necelý měsíc později – 19. května 1949 se přihlásil u děkana CMBF B. Vaška pater Bohuš Černocký jako pověřený učitel předmětu Společenské nauky, skrývajíc pod tímto názvem výuku marxismu-leninismu. Vašek jeho pověření striktně odmítl, protože Černocký neměl kanonickou misi, tedy předchozí souhlas k vyučování na teologické fakultě od příslušného biskupa. Nečekaná snaha MŠVU pověřit Černockého výukou Společenských nauk děkana Vaška nemile překvapila; v říjnu 1948 byl totiž Vašek osobně ujštěn na MŠVU, že povinnost zavedení přednášek z marxismu-leninismu, obecně závazná pro vysoké školy, neplatí pro teologické fakulty. O půl roku později se však situace diametrálně změnila, což Vaškovi potvrdilo i MŠVU společně s výhrůzkou, že vzniklý problém je nutné vyřešit ve prospěch pověření B. Černockého vyučováním předmětu Společenské nauky. Otázku Černockého pověření řešilo samostatně jednání 27. května 1949, jehož se za inspekční komisi účastnil prof. J. Blažke, předseda AV UP J. Hádlík a ředitel KNV Olomouc dr. Karel Dokoupil. Bohosloveckou fakultu zastupoval děkan B. Vašek a předseda AV CMBF UP J. Konečný. Vašek se při jednání opíral o expertizu vyhotovenou ordinariátem olomouckého arcibiskupství, která jednoznačně odmítla udělení kanonické mise pro B. Černockého z důvodu jeho „vízeho vztahu ke komunismu“. Vašek se tak měl při jednání pokoušet o zdržovací taktiku, spočívající v návrhu na

vlastního kandidáta či v příslibu udělení kanonické mise pro Černockého jen na určitou dobu. Ordinariát se také měl pokusit přimět Černockého, aby se pověření sám vzdal. Ve věcné rovině, tedy v otázce udělení či neudělení kanonické mise pro B. Černockého, jednání ztroskotalo na protichůdných stanoviscích obou stran. Při rozhovoru však došlo i k ideologickým sporům, ve kterých se Vašek netajil neslučitelností a protikladností ideových konceptů obou jednajících stran. Závěrečné hodnocení tohoto jednání provedené inspekční komisí tak výrazně posunulo olomouckou teologickou fakultu k jejímu zániku: „Církevní kruhy budou klásti nejzásadnější odpor do krajnosti proti zavedení jiného živilu do vyučování, čemuž nasvědčují zejména děkanovy výroky, že dialektický materialismus domyšlen do důsledků vyvrátí by odůvodnění teologických fakult, neboť připuštění jeho na fakultě teologické by znamenalo ztrátu jejího smyslu.“

Konečné hodnocení inspekční komise z 3. června 1949 nemohlo skončit jinak než vítězstvím tohoto orgánu jak v otázce zavedení výuky Společenských nauk, tak v pověření B. Černockého vyučováním tohoto předmětu. Hlavně však zásadním způsobem předznamenovala legislativní zánik olomoucké CMBF UP v roce 1950 – komise seznala, že výuka i výchova olomouckých bohoslovců je v příkré kolizi s par. 14 Ústavy Československé republiky z 8. května 1948 hovořícím o nutnosti shody výuky s lidově demokratickým zřízením.

I v následujícím období do zrušení olomouckého teologického učiliště byli jeho učitelé a posluchači vystaveni masivnímu tlaku především ze strany KAV NF. Ten prováděl nejrůznější školení bohoslovců, shromažďoval кадровé materiály z jejich bydlišť a při zjišťování charakteristik učitelů využíval i služeb Státní bezpečnosti.

Konkrétní návrh ke zrušení olomouckého teologického učiliště vzešel z dílny Státního úřadu pro věci církevní v polovině roku 1950. Z rozhodnutí předsednictva ÚV KSČ proběhly také prověrky studentů bohoslovi ve dnech 20. června až 8. července 1950. O konkrétním výsledku této akce v Olomouci však nemáme informace.

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP
Pokračování příště

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

25. LISTOPADU

Heroldovo kvarteto – S. Hecová (violoncello), R. Hec (kontrabas): *Koncert Spolku pro komorní hudbu Olomouc*. Program: F. Couperin, L. Boccherini, I. J. Pleyel, J. Barriere, Z. Luk, G. Rossini. Muzeum umění, 18.30 hod.

P. Čotek: *Cyklus Soudobá a klasická hudba v kapli*. Autorský večer významného českého skladatele k jeho osmdesátinám. Kaple Božího těla, UC UP, 19 hod.

26. LISTOPADU

Prof. L. Kundera: *O překládání děl básnických a dramatických*. Přednáška. Katedra germanistiky FF UP, posluchárna č. 8, od 11.30 do 13 hod.

Doc. J. Paseka, CSc. (PřF MU Brno): *T.B.A. (seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin)*. Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

J. Tomeček (student 4. ročníku PřF UP): *Impulzní problémy s nelineárními okrajovými podmínkami pro diferenciální rovnice 2. řádu bez růstových podmínek (seminář z diferenciálních rovnic)*. Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

Věra a Vlastimil Lejskovi: *Koncert, beseda*. Kaple Božího těla, UC UP, 19 hod.

27. LISTOPADU

RNDr. S. Houzar (Moravské zemské muzeum Brno): *Tektity a vltaviny – svědkové kosmických katastrof*. Přednáška. Pořádá Katedra geologie PřF UP ve spolupráci s Českou geologickou společností, PřF UP, posluchárna G, 11.30 hod.

PhDr. A. Hošpesová, Ph.D., (PdF JČU v Českých Budějovicích): *Kultura vyučování matematice na 1. stupni ZŠ aneb Co se děje v matematice*. Didaktický seminář. Katedra matematiky PdF UP, posluchárna P25, 14 hod.

28. LISTOPADU

PhDr. J. Chlábek (Ústav dějin umění AVČR Praha): *Renesanční italské bronzové*. Přednáška. Velký konferenční sál Uměleckého centra UP, 15 hod.

M. Elbel, A. Kalous, M. Mandeličková, L. Libalová, T. Sedoník: *Společné zasedání historických kateder FF UP Olomouc a FF Masarykovy univerzity Brno*. Katedra historie UP, 10 hod.